

Učinkovite rešitve še ni

Trenutno najbolj "vroč" škodljivec v Evropi, marmorirana smrdljivka, ki lahko uniči cele nasade hrušk in breskev, ne odreče pa se niti paradizniku, jajčevcem ali kumaricam, je od lani tudi v Sloveniji. Našli so jo v Vipavski dolini, od koder se bo zagotovo širila, saj jo je težko zatreti. V Italiji, kjer že povzroča veliko škodo, se skušajo z njo boriti na različne načine, odmevnih uspehov pa še ni.

• ALENKA OŽBOT

Marmorirana smrdljivka, ki prihaja iz Azije, se je v Italiji pojavila pred nekaj leti in pričakovati je bilo, da bo prišla tudi k nam. Širi se s transportom, rada se skriva denimo pod avtomobilski pokrov, v enem dnevu pa lahko preleti tudi dva kilometra. "Leta 2016 se je razširila do Gorice na italijanski strani in pričakovali smo, da bo v kratkem času prečkala mejo. Zato smo začeli načrtno spremljati prisotnost stenic in pregledovati gostilniške rastline v vinogradih in nasadih. Na srečo je leta 2016 nismo našli," razlaga **Mojca Rot** iz Kmetijskego zdarskega zavoda (KGZ) Nova Gorica, ki je pred dnevi na posvetu v Bukovici predstavila tega škodljivca in kako je prišel k nam. Italijanski kolegi so pojasnili, kako se v Italiji spopadajo z njim.

FOTO: ALENKA OŽBOT

Mojca Rot

KGZ Nova Gorica

"Za zdaj je marmorirana smrdljivka prisotna samo na območju spodnje Vipavske doline, ampak tu je ne moremo zadržati in se bo širila proti ostalemu delu Slovenije."

Hudičeva stenica

Zaradi velike škode, ki jo povzroča v kmetijstvu, si je invazivna škodljivka prislužila tudi ime hudičeva ozioroma peklenska stenica. "Svoje bodalo zapiči v plod in sesa sokove, s tem pa plod poškoduje. Hruške lahko ubada že v zgodnji fazi in jih s tem iznakazi," razlaga Rotova. V Sloveniji po ocenah

jajčevci, kumare ..., našteva strokovnjakinja. Seznam je zelo dolg, škodljivec naj bi napadal kar približno 300 vrst rastlin.

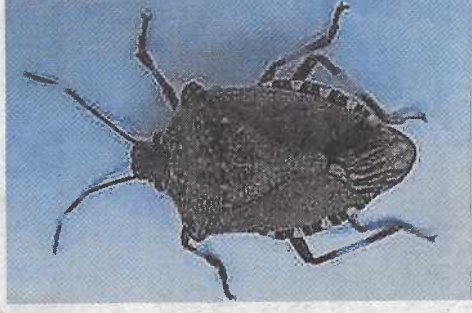
V Italiji že velika škoda

Pri sosedih, kjer se je od leta 2012, ko so jo prvič zasledili, razširila po vsej državi, povzroča že ogromno ekonomsko škodo. Najhuje je bilo leta 2015, ko so ponekod izgubili ves pridelek sadja, lani in predlani je bilo škode manj, saj tujerodnemu škodljivcu vroča in suha poletja ne ustrezajo.

Kot pravi **Lara Maistrello** z Univerze v Modeni, ki se v zadnjih letih intenzivno ukvarja s to škodljivko, je eden od ukrepov, ki lahko omilijo škodo, prekrivanje kmetijskih površin z mrežami oziroma nadaljševanje protitočnih mrež. Čeprav bi bili upravičeni do subvencij pri nakupu mrež, pa se italijanski kmetovalci za to rešitev ne odločajo radi. "Verjetno ne verjamejo, da je učinkovita," meni Lara Maistrello. Za učinkovite metode smrdljivke namreč tudi mreža ni ovira.

Istanje sovražnikov

Na univerzi v Modeni so med letoma 2012 in 2016 opravili obširno raziskavo o

Marmorirana smrdljivka

tem škodljivcu. Ugotovili so, da ne živi le v sadovnjakih in na poljih, ampak tudi v parkih in celo v hišah. Ker je ne premagajo niti razni insekticidi, so skušali najti njene naravne sovražnike. Na Japonskem so našli neko vrsto ose, ki pa napada tudi jajčeca drugih vrst stenic. "Zelo zanimiv pa je poskus pri mravljah, ki živijo v naših nasadih. Ne prehranjujejo se z jajčeci, so pa učinkovite pri uničevanju ličink marmorirane smrdljivke," laboratorijski poskus opisuje Maistrellova. Nadeja se, da bodo z nadaljnjimi raziskavami našli primernega naravnega sovražnika azijske smrdljivke, ki bo uravnaval številčnost njene populacije in s tem omilil gospodarsko škodo, ki jo ta povzroča.